

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK ITH. Ч. 45. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, вівторок, 6-го березня 1945.

No. 45 NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, March 6, 1945.

VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BErgan 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgan 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

КАРАЮТЬ ГОСТЕЙ, ЩО ПЬЮТЬ ПО ПІВНОЧІ

НЬО ЙОРК. — Поліція арештувала й привела до суду 15 гостей, що пили алкогольні напитки по півночі в тайнім шиночку в середині міста. Між гостями були 8 чоловіків і 7 жінок. Поліційний суддя, накладуючи кару, заявив, що вони „ломлять мир“.

Крім цього поліція арештувала власника льокалю, в якому були гості і ще одного чоловіка, який продавав горілку. Їх випущено за кавцією по \$2,500 і вони будуть поставлені перед судом.

Арештовані гості спочатку не хотіли признатися до вини, отже суддя після їх до тюрми, жадаючи по \$500 кавції. Опісля адвокат порадив їм признатися і тоді суддя видав присуд, накладуючи по \$5 гривини.

Є це перша кара, на скільки звісно, за зломання „прохань“ Директора Мобілізації, Бирнеса стриматися від пиття по півночі. — Не зважаючи на старання ньюйоркського посадика Фіорела Ля Гвардія, щоб дістати дозвіл тримати ньюйорські заводи міської влади до 1 години по півночі, Бирнес не згодився і Нью Йорк мусів принамовитися до загального правила.

СТРАЙК У ДІТРОЙТІ НАЛАДНАНИЙ.

ДІТРОЙТ. — У підприємстві Крайслера наладнаю 8-денний страйк автомобілевих робітників. Цей страйк викликав загальне заінтересування в цілій околиці тому, що це був один з найбільших страйків, який обняв 24,000 робітників. Краєва Воєнна Рада Праці видала наказ робітникам вернутися до роботи і цього наказу робітники послушали. Колиб страйк був потривав довше, велика частина воєнної продукції булаб загрожена. Наразі гегерішній страйк на нис багато шкоди, бо і док страйку інші робітники мусили покинути працю, яка була получена з цієї праці, котре мали виконати страйкарі. Разом 40,000 робітників мусило застановити працю.

СЕНАТОР ВАНДЕРБЕРГ МАТИМЕ ПОВНУ СВОБОДУ НА КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Артур Г. Вандерберг, котрого президент Рузвельт іменував делегатом на конференцію безпеки у Сан Франциско, жадавав від президента вільної руки на становищі делегата. Президент заявив, що сенатор не буде зв'язаний у своїх промовах нічим, крім своїх власних переконань і на цій підставі Вандерберг згодився прийняти мандат, доручений йому президентом.

ПЕНИСИЛИНА БУДЕ ДОЗВОЛЕНА ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ВЖИТКУ.

НЬО ЙОРК. — Підприємство Е. Р. Скіб і Сини виявило, що Рада Воєнної Продукції згодилася на це, щоб можна було видавати пеніциліну для загального вжитку. На підставі цього рішення вислано з Нью Йорку до Шікаго і до Лос Анджелес 5,300 фунтів цього чудодіючого ліку, щоб його могли мати під рукою всі важливі медичні центри в краї. Пеніциліну виробляють в фабриках Скіба в місцевості Нью Бронкс-вік у штеті Нью Джерсі.

СЕМА ВОЄННА ПОЗИЧКА РОЗПІЧНЕТЬСЯ 14. ТРАВНЯ.

ВАШИНГТОН. — Секретар скарбу Генрі Моргентав оприлюднив, що Сема Воєнна Позичка розпочнеться з днем 14. травня 6. р. і триватиме 7 тижнів. Шесту Воєнну Позичку переведено впродовж 4 тижнів.

Сема Позичка має принести 14 біліонів доларів, отже таку суму, як і Шеста Позичка. Департамент Скарбу домагається, щоб позичку брали хоч на половину приватні одиниці, а другу половину прилюдні установи й корпорації.

ВИПРОБОВУЮТЬ ЛІК НА МАЛЯРІЮ.

ВАШИНГТОН. — Дивізія Медичного Знання оприлюднила, що вже розпочалися досвіди з ново винайденим ліком проти малярії. Тепер яких 800,000, 000 осіб в цілому світі хворіє від малярії, між ними багато воїків. Досвіди з новим ліком переводять на в'язнях. В'язні годяться добровільно на вкучення мошкітами, а потім на припинення ліку. Ніхто не обіцяє в'язням ніякої полєкші ні нагороди за цю добровільну прислугу.

СЮ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАНЯТТЯ МАЙН УРЯДОМ.

НЬО ЙОРК. — Представники 600,000 членів Конгресу Промислових Організацій відбули конференцію над 60,000,000 „джабів“ і при цій нагоді висловили гострий осуд проти Джана Дж. Луїса за його погрозу страйком майнерів. У резолюції, висловлено домагання, щоб президент проголосив „національну конечність“ і на цій підставі забрав усі вугільні майни під військовою управу.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ПІДВЛАДНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

Отсим повідомляємо, що ми змушені відложити 21-шу звичайну конвенцію У. Н. Союзу, котра мала відбутись 28-го травня 1945 року в Клівленді, Огайо, з цієї причини, що прохання на дозвіл відбутись цю конвенцію було відмовно полагоджене Воєнним Комітетом для Конвенції.

Як обмеження, наложені воєнними зусиллями, будуть знесені, тоді поробимо приготування щодо часу й місця для відбуття відложеної конвенції, та подамо окреме повідомлення в цій справі.

Ці делегати, які вже були вибрані, будуть управнені засідати на конвенції тоді як вона відбудеться, якщо вони будуть кваліфіковані та одобрені головним ексекутивним комітетом.

За головний ексекутивний комітет У. Н. Союзу:

Д. ГАЛИЧИН, головний секретар М. МУРАШКО, головний предсідник

NOTICE

TO THE SUBORDINATE ASSEMBLIES OF THE U. N. A.

We Hereby Announce that we are obliged to postpone the 21st Regular Convention of the Ukrainian National Association, scheduled to have been held on May 28, 1945, at Cleveland, Ohio, because our application for permit to hold this Convention has been denied by the War Committee on Conventions.

When restrictions imposed by the war effort have been lifted, arrangements for a time and place for the holding of the deferred Convention will be made and due notice thereof will be given.

Those delegates who have already been elected will be eligible to sit at the Convention when held, if they are qualified and approved by the Supreme Executive Committee.

For Supreme Executive Committee of U. N. Ass'n, Inc.

D. HALYCHYN, Supreme Secretary N. MURASZKO, Supreme President

Франція не підпише запросин на конференцію до Сан Франциско

ВАШИНГТОН. — Згідно з рішенням конференції в Ялті на Кримі французький уряд мав підписати записки до інших держав, щоб вони вислали делегатів на нараду в справі світової безпеки до Сан Франциско на день 25. квітня 1945. Франція мала дати свою згоду на такий підпис побіч підписів Америки, Англії, Росії й Китаю, отже разом мало 5 держав стати „спонсорами“ цієї конференції. Міжтим минув час, до якого Франція мала прислати свою згоду і тому записки будуть підписані лише 4 державами. Однак планує загальне переконання, що Франція візьме участь в самій конференції.

Догадуються, що Франція не прислала своєї згоди на підпис записки тому, що запрошувачий лист був виготовлений учасниками конференції в Ялті без згоди Франції. Франція теж не була заступлена на конференції в Домбартон Овкс, отже не почуває себе зв'язаною ухвалами з тої конференції, які є підставою для конференції в Сан Франциско.

ЛІГА АМЕРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ ЗАВ'ЯЗАНА НА КОНФЕРЕНЦІЇ В МЕКСИКУ

МІСТО МВКСИК. — В суботу 3. березня здійснюється колишня віда президента Вільсона, бо на Мій-Американській Конференції, що тут відбувається, покликано до життя Лігу Американських Держав. Ця ліга є берегти незалежності і територіальної незмінності існуючих американських держав.

Ліга міститься в „Акті з Чапультепек“, який зобов'язує американські держави злучити свої сили для оборони кожної держави, яку нагав би якийсь ворог. Цей акт підписали представники 21 держав, які беруть участь в нарадах Мій-Американської Конференції. Аргентина це єдина держава, яка не бере участі в конференції. Акт є важливий на цілий час тривання теперішньої війни. Колиб мав бути продовжений, він вимагає ратифікації сенату.

З переведенням Акту з Чапультепек Злучені Держави досягнули всі найважливіші цілі, які мали бути переведені на конференції.

Фінляндія приступає до війни проти Німеччини

ЛОНДОН. — Фінляндія офіційно виповіла війну Німеччині. Заява наступила 1. березня, при чому подано, що Фінляндія воює з Німеччиною від 15. вересня 1944 року, коли німецькі війська атакували фінський острів Гогланд у фінських заливі.

Тисячі британських робітників на страйку

ЛОНДОН. — У місцевім порті вибух неподтверджений конєкю страйк портових робітників. На страйк вийшло 7,000 робітників. В Шотландії шириться страйк вуглевих майнерів. Аби забезпечити доставку воєнних матеріалів, британський уряд вислав до лондонського порту воїків.

ЄЗУТИ ПРОТИ РІШЕННЯ КРИМСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЩОДО ПОЛЬЩІ

РИМ. — „Чиньльта Католіка“, орган ордену Єзуїтів, виступив з гострим осудом рішення конференції трьох потуг у Ялті в польській справі. У статті, підписаній о. Антонієм Месенеом, сказано, що рішення в польській справі означає остаточне знищення Атлантийського Чарту. Від тепер мовляв у Чартер можуть вірити хіба „помішані оптимісти“. За загальним догадом, стаття була одобрена Ватиканом.

Єзуїтський орган називає лондонський уряд легальним урядом Польщі. Його до недавня признавали уряди Лондону й Вашингтону, але тепер його викресляв і Лондон і Вашингтон. Люблинський уряд, мовляв, котрий не має ніяких правних основ, бо його створила Росія, признає на місце лондонського. Це мовляв є порушенням права поляків вибрати собі уряд по своїй волі. Рішення в Ялті здає поляків на ласку й неласку Росії. Мовляв, це рішення насуває догд, що в будучинні доля меншин буде важка.

Кримське рішення про Польщу означає кінець Атлантийського Чарту; він пішов видно дорогою 14 Пунктів президента Вільсона. „Слушено Чартер на воду на Атлантику, а затоплено в водах Чорного моря“.

АМЕРИКАНЦІ ГОТОВІ ВСТУПАТИ ДО КЕЛЬНА

ПАРИЖ. — Офензива здовж ріки Рену перемінилася немовби на перегони за перехід трьох останніх мостів на ріці та вступлення в Рурцину. Американська Дев'ята Армія добила вже на північ від Гомбургу до мосту Адмірала Шера, що веде до Дуїсбургу та досягнула Рену на північ від того міста. Інші частини альянтських військ очистили з ворожих військ місто Нойс, що лежить напроти Дуїсбургу, а ще інші наблизилися до мосту Гінденбурга під Кельном. За американськими донесеннями американці находяться дві милі від Кельну, а за шведськими вони вже почали вступати до самого міста.

Перша Канадійська Армія, що направляється на заняття третього моста, найшлася вже на віддалі одної милі від Везеля.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЗАРЯД У НОЙСІ

НОЙС (Німеччина). — Американські війська ввійшли до цього міста, що перед війною мало нормально 60,000 мешканців, а тепер має їх несповна 30,000, та завели в ньому військову управу, яка певно не дасть уже нікому в Америці основ до нарікань, що американці „пестять“ німців.

Передовім військовим командою міста заборонила німцям виходити з домів. Зроблено це на те, аби цивільні люди не перешкаждали в русі військ і воєнних матеріалів. На вулицях можуть появлятися тільки ті цивільні люди, що дістали дозвіл від військової влади, як лікарі; повитухи та міські урядники, що згодилися співпрацювати з військовою окупаційною владою. Дотеперішній посадик міста згодився на це радо й покищо виконує пильно одержані прикази. В місті нема газу, електрики ні води в водопроводах. На всіх помпах виставлено остероги, що води не можна пити не переваривши. Військова влада стріє всю оставшу в населенні поживу, аби розділити її видно на всіх порівні.

НІМЦІ ЩЕ ПРОБУЮТЬ РОБИТИ ПОВІТРЯНІ РЕЙДИ НА БРИТАНІЮ.

ЛОНДОН. — Згідно з заповідженням д-ра Гельбеса, нацистичного міністра пропаганди, німці вдарили знову з повітря по Британії. Кинули вони на неї не тільки безпильотні літаки, але навіть вислали на неї правильні літаки, пораз перший від 13. червня минулого року. З тих літаків поважне число збила протилетична оборона Лондону.

Зате того самого дня Американська Восьма Повітряна Сила вдарила по залізничних вузлах і воєнних фабриках Німеччини. Потерпіли головньо фабрики в Улмі. Бритійські літаки бомбардували нічю Рурцину, а базовані в Італії американські літаки били по Австрії, Мадярщині й Югославії.

У неділю нацистичне радіо несподівано проголосило, що Дрезден, одно з найстарших і найбільше улюблених міст Німеччини, зовсім знищене альянтським бомбардуванням з повітря. Сказано, що в місті нема ні одного дому, який можна би ще направити. Просто Дрезден стерто з лиця землі. Відкрита заява викликала спекуляцію про те, в якій цілі її зроблено.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ПРОРВАЛАСЯ КРІЗЬ НІМЕЦЬКІ ЛІНІЇ В ПОМОР'Ю.

ЛОНДОН. — Німецьке радіо донесло одного дня, що російські війська дійшли до Балтійського моря та відрізали німецькі армії в Східній Пруссії, а на другий день подало, що російські війська прірвалилися крізь німецькі лінії в Помор'ю та піймали коло 200,000 німецьких військ у дві пастки. Довершено цим заняття приморського міста Кесліна, що лежить на середині дороги до Штетина до Данцігу. Червона Армія почала теж окружати німецькі війська на схід від Штетина, досягнувши Балтику коло міста Кельберга.

ІТАЛІЙСЬКІ ПАРТИЗАНИ ПРИЧИНАЮТЬСЯ ДО АЛІАНТСЬКОЇ ПЕРЕМОГИ.

РИМ. — Італійські збройні сили, що воюють попри альянтські війська, причинилися поважно до альянтської перемоги в боях над лягуною Комакіо, недалеко від Адриатики. В боях брали участь не тільки правильні війська, але й партизани, котрі самі несподіваною атакою вигнали німців з прибережних лісів.

ФИЛИПІНСЬКІ ПАРТИЗАНИ ОЧИЩУЮТЬ ЦІЛУ ПРОВІНЦІЮ НА ФИЛИПІНАХ.

МАНІЛА. — Филиппинські партизани прогнали японців з провінції Льюка Норте, що лежить у північній частині острова Лусону. Завдали при тому ворогови страшні втрати.

Американські літаки били далі по острові Формозі.

На острові Іво американські війська поробили незначні поступи, бо ворог ставить завзятий опір на скалистім терені північної частини острова.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered at Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

PERCIPUAT		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожчесько три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
Часо з суботи (з англійською частинкою):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50
В Даремі Ситі і Заміських:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$6.25	Six months	\$6.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакції не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Використати перерву!

Пам'ятаймо: Це тільки відложена конвенція Українського Народного Союзу, але не відложена праця в користь організації, зокрема не відложена вона для тих, яких загал членства наділив почестями бути конвенційними делегатами.

Цього можна було надіятись, що якщо війна в Європі не закінчиться з початком року, то прийдуть різні обмеження, заряджені урядовими установами для тої цілі, щоби не збільшати комунікаційних труднощів, ні не зменшувати робочих рухів в продукції воєнного зброяння. Таким чином треба було урядови здержати хвилево відбування конвенцій, навіть таких, що їх вимагають асекраційні закони, як є з заповоговими організаціями. Та як тільки воєнне положення зміниться, що не повинно тривати довго, коли іде про війну з Німеччиною, то тим самим прийде і можливість відбування таких конвенцій як У. Н. Союзу.

З того виходить, що матимемо тепер „перерву“, а зараз і більше часу на організування нових членів до У. Н. Союзу з боку тих наших членів та членів, що зістали вибрані конвенційними делегатами. А про них говоримо тут окремо тому, що тепер є для кожної й кожного з них доволі часу подбати, щоби прибули на відложену конвенцію з „моральним капіталом“, придбаним ними У. Н. Союзом. Бо дехто з тих делегатів не зміг через різні причини відсвяткувати Золотий Ювілей У. Н. Союзу придбанням нових членів. Досі можна було це виправдувати тим, чи другим. Та тепер, коли конвенцію відложено, а членство наділено їх честю бути делегатами чи делегатом на конвенцію У. Н. Союзу, то вже можна би від усіх них вимагати, щоби використали „перерву“ і таки були у ряді з тими, що ревно працювали для У. Н. Союзу в часі Золотої Ювілейної Кампанії й йому в тому часі нових членів придбали.

Правда, ми живемо тепер в історичних часах. У великій епосі, коли діються великі речі, що може заважувати на людськості на століття, а теж на Америці й українському народові в Європі. Природно, що наша увага постійно занята ось тими великими подіями. Та проте ми не можемо забувати ні на часок і про наші тутешні обов'язки, зв'язані з нашою національною твердиною в Америці — з нашим У. Н. Союзом. Думаємо, що наш свідомий загал це розуміє і відчуває може тепер краще ніж колинебудь передше. Та це замало розуміти і відчувати, бо треба ще й ділом підпирати! А це знов означає, що треба нам усім постійно дбати про те, щоби зростали ряди У. Н. Союзу.

Та конвенційні делегати повинні з усіх таких найліпше знати і відчувати. І тому саме відзиваємось тепер до них з гарячим закликом: Попрацюйте ще ревню й ширі для У. Н. Союзу, заки зідетеся на його чергову конвенцію, що її тимчасово відложено!

Президент Рузвельт про Кримську Конференцію

Президент, Френклін Делано

Рузвельт, обговорив у своїм звіті з конференції у Ялті на Кримі, такі справи, на ній порушені: 1. Справа повоєнної Німеччини; 2. Трактатування територій, визволених з німецької окупації; 3. Справа Польщі; 4. Плани міжнародної конференції у Сан Франсиско; 5. Плани супроти Японії.

У вступі проголосив президент таку застерогу: „Говорю з повною вітвертстю, що успіх [моєї подорожі] лежить тепер у великій мірі у ваших руках. Конференція не дасть тривалих вислідів, якщо ви, прийнявши в обох палатах конгресу — з підтримкою цілого американського народу — не одобрите загальних ухвал, прийнятих у місцевості, званій під іменем Ялта. І саме це причина, чому я являюся перед вами так скоро, як лише можна після мого повороту. Я хочу скласти особистий звіт перед вами, а водночас і перед цілим народом нашого краю. Праця цілих місяців стоїть перед нами; а як буде положений камінь в будові міжнародного миру, шойно тоді я відчую, що це є осяг, для якого всі ми в Америці працювали постійно і безкорисно разом“.

Справа Німеччини.

Вона, у звіті президента Рузвельта, представляється так: Від тепер війна проти Німеччини буде ведена на підставі тісного порозуміння між арміями західних Аліантів і російськими арміями на сході щоби щоденний обмін інформації і безупинними нападами на Німеччину аж до кінця. Німеччина може скоротити цю війну через безумовну здачу. „Це значить, що хвиля контролю над Німеччиною перейде в руки Великої Британії, Росії, Франції й Злучених Держав. Кожна з цих держав займе окрему смугу в Німеччині, а адміністрація чотирьох смуг буде злучена в Берліні під контролею ради, складеної з представників чотирьох держав. Безумовна задача значить теж кінець нацизму і нацистської партії і всіх її варварських законів та установ. Це значить кінець всіх милитаристичних впливів у прилюдному, приватному, культурному життю Німеччини. Це значить кара для нацистичних німецьких кримінальників, швидко, справедливо і строго. Це значить цілковите розброєння Німеччини... запалата відшкодування в натурі, отже в фабриках, машинерії, залізних возах і в сирцях. Ми не будемо вимагати відшкодування в грошах, як попереднього разу, ми не хочемо, щоби німецький нарід голодував і став тягарем світу.“

повинен би сидіти напроти нього: — Так! тепер уже маю цього всього досить! Чаша моєї терпеливості перелита, будь ласка, не перебивай мене! Тепер я говорю! Довгі місяці мовчав я і чекав і мовчав, але тепер більше не можу — не переривай мене! — Повторю, що більше мовчати не буду і — кінець! Твоя поведінка з одного дня на другий гірша грає мені на нервах — більше не хочу цього терпіти! Можеш вигнати собі дурнішого від мене! Шо тивасти собі думаєш? Чи ти вважаєш мене за дурня, за свого попишача, чи що? То я маю цілими годинами вистояти на вулиці? Чи знаєш, як я називав би це... Я не можу найти відповідного слова на це! Ти зайшла так далеко і я кажу тобі рішуче, що хочу з тим усім зрвати! Відтепер я вже знаю, що робити — не перебивай мене! Навіть не пробуй виправдуватись, це не доведе до нічого! Я вже

Загальна міжнародна організація.

Пі основи положено вже на конференції в Домбартон Овкс. Дальша така конференція буде скликана до Сан Франсиско на 25. квітня. Щоби довести до цієї конференції президент мусів посвятити цілі години часу для наладнання непорозуміння в справі голосування великих держав, що контролюють цю конференцію.

Сенат і Палата репрезентатів буде мати своїх представників на конференції у Сан Франсиско, а делегація буде складена по рівній часті від обох великих американських партій. Світовий мир, так як і війна, не є справою одної партії. Для заведення миру треба вимагати від кожного американця і від кожної людини на світі такої самої посвятти, як для вигри у війні. Будова світського миру не може бути твором однієї людини, однієї партії чи однієї держави. Це мусить бути мир, який залежить від співпраці цілого світу.

Визволені території будуть мати спрому вибрати своїм бідно свій уряд. Злучені Держави мають тепер велитеський вплив на справу миру. Щобнебудь наш нарід думає або говорить, негайно розноситься по цілому світі. Ми будемо далі втримувати цей вплив у світі, коли хочемо двигати нашу частину відповідальності за мир. Це булаб наша трагічна втрата, колиб ми відіпхнули від себе цю відповідальність.

Компроміс в справі Польщі.

Президент вітверто сказав: „Рішення в справі границь Польщі було вислідом компромісу. Я не міг погодитись з усім в цій справі, але... треба було піти на компроміс. Загально відоме, що населення на схід від лінії Курзона є переважно білоруське й українське, а на захід переважно польське... Я вірю, що серед теперішніх обставин угода в справі Польщі дає найбільше надії на свободну, незалежну й просперуючу польську державу“.

Про довгу і важку війну з Японією.

Японії теж не занедбано. Дорога до Токіо ще є довга й важка. Поразка Німеччини ще не значить, що це кінець війни з Японією. Навпаки, Америка мусить бути пригатована на довгу й завзяту війну на Тихому океані. Але безумовна задача Японії є така: кінцева для справи миру, як задача Німеччини. Японський мілітаризм мусить бути таксамо цілком

Микола Чубатий.

Словянський світ—дійстність чи фікція

Коли-то Росії треба було оточувати свої завоюванняччии плани динною заслоною, тоді все пускала в світ якогось блахмана, щоби ним одурити легковірних сусідів, в першу чергу постійно непевних малоросів. Кілька сот літ тому, московські князі, бажаючи завоювати українські землі й дійти до Чорного моря, а то й осісти на Золотім Розі у Константинополі, пускали блахмана словянським, та православним близьким народам, про опіку царя батюшки над православними народами східної Європи та балканського півострова.

„Опікуючись“ у той спосіб православними в Польщі, Росія насамперед знищила біля 8 мільйонів уніятів українських та 4 мільйони білоруських, які були поважним завлатком духового відокремлення українців та білорусинів від Росії. Ця „опіка“ над православними братами“ згодом помогла Росії завоювати цілу Україну та Білорусь та повести безоглядну політику винародовлення і русифікації української православної церкви. Опіка над православними на балканським півострові не раз вже наближала Росію під самі мори Констан-

ковито винищений, як німецький.

Зворотна точка в історії.

Конференція на Кримі була зворотною точкою в американській історії — кінчив президент. Незабаром сенат Злучених Держав і американський нарід дістане до вирішення важну постанову, яка заважить на долі Злучених Держав і цілого світу для цілих будучих генерацій. Посередньої дороги для нас нема. Ми мусимо перебрати на себе відповідальність за співпрацю з світом, а ні, то відповісти за наступний світовий конфлікт.

Совершених плянів нема у світі. Те, що ухвалили в Сан Франсиско, потребуватиме поправки час від часу так, як ми додаємо поправки до нашої конституції. Ніхто не може точно передбачити, як довго план перетриває. Кримська Конференція була успішним змаганням трьох провідних держав найти спільний ґрунт для миру... Я певний, що конгрес та американський нарід прийме вислід Кримської Конференції як початок постійної будови для миру; а на цій будові, за Божою поміччю, ми будемо могли будувати кращий світ, в якому наші діти винуки мусять жити.

тинополя, а від яких постійно Росію відганяла Англія, деколи на спілку з Францією. Ця давня опіка над православними братами тепер перемінилася в реальні здобутки: Росія стала сильною ногою в Румунії, Болгарії, Югославії. Є надія, що тепер й проливи морські біля Константинополя будуть російськими.

Словянська солідарність під протекторатом Росії.

Православний Протекторат царя батюшки поміг Росії добути мільйони українців та білорусинів та взяти їх під свою, російську школу, перевиховання. Зчасом люди спостереглися на фальшивості російського православного клича; зрештою й релігійний лібералізм зокрема серед інтелігенції, ослаблював аргумент православної солідарності. Тому саме понад сто літ тому вдумали в Москві нову лапку на сусідні народи — а саме солідарність всіх словян. Якийсь час лунув по російських часописах і зіздах клич словянської солідарності. Словянська солідарність мала на цілі найти для Росії, коли говорити теперішньою термінологією, якнайбільше клівіснів серед австрійських словян. Вони мали помогти Росії ослаблювати сильну ще тоді Австрію та паралізувати її динамічну експанзію на балканським півострові.

Всесловянські кличі з Росії найсильніше лунали саме тоді, коли такі словянські народи як українці й білорусини були російською державою гноблені й громадянством як окремі народи непризнані. Знов поляки тисячами мандрували тоді на Сибір до своїх нещадних повстанців проти чужого панування. Словянські кличі лунали для найвищих словян, воєнської політики вони не вважали. Та політика аж надто часто йшла з німцями проти словян. Зрештою і словянська солідарність під протекторатом росіян зперед сто літ скинула маску. Показалося, що російське слов'янофілство не ніщо друге, а тільки спосіб заманити словян в одно російське море, себто на те, щоби вони винародовилися. Розпалитися в морі російським, французьким, англійським чи німецьким, це наділі одні й тої саме.

Словянська політична солідарність була вповні скомпромітована, бо всесловянство перемінлося на панрусизм. Навіть найбільше жарливі апостоли слов'янофільства згодом охолди до тої нової політичної віри та прийшли до переконання, що неможлива політична солідарність словян, бо слов'яни одні одних гноблять, їх

політичні інтереси розбіжні. Можливі є тільки спільні інтереси культурні. Слов'яни поза Росією перестали говорити про словянську солідарність, а стали говорити про словянську взаємність, себто про те, щоби одні розуміли культурні вартості других.

Комунізм на услугах російського імперіалізму.

Саме тоді, коли ставка Росії на всесловянського коня стояла серед словян найнижче, вибухла російська революція. Росія отже сама попала в хаос та стала розпадатися на природні частини поділу, на національні держави. Треба було отже продумати якийсь новий дурман на словян, а навіть на несловян. Ним став комунізм. Комунізм мав стати тепер тим цементом, щоби тільки зліпнати розбитий глиняний горнець, якому було імя Росія, але ще й навіть скріпитися та завоювати найближчих сусідів Росії. Комунізм був остільки вигідним кличем, що був міжнародним. Комуністичні партії по цілому світі ніби були краєві та незалежні, однак наділі, через свій ніби інтернаціоналізм та через Комінтерн, вони були на услугах Кремля в цілій його політиці, себто в національній та імперіалістичній політиці Росії.

Комунізм як притягаючий чинник зробив великанський прислугу Росії. Він позволив їй наново зліпнися в одну державу, виликати свої рани, завдані революцією, та ще більше скріпити свою потугу, чого ми є нині свідками.

За наших часів комунізм також вже став переживатися як притягаючий клич. Страшний комуністичний режим відіпхнув від Росії багато гуманних людей та правдивих демократів. Росія Сталіна потребує нових кличів, які поможуть їй знов притягати до себе сусідів. Та заки знов цю орігінальну видумку на Кремлі, пустили в рух старий клич словянської солідарності, який міг би якийсь час ділати принаймні так довго, як довго словянські народи є у важкій боротьбі з протислов'янською нацистичною Німеччиною.

Ожив отже знов всесловянський клич. В Москві повстав на всесловянським конгресі Всесловянський Комітет, що веде акуратно таку саму політику як Кремль, з тою тільки різницею, що російську політику ведуть на Всесловянським Комітеті не тільки росіяни, але також інші словянські представники, в і т в о р ю чи ілюзію перед світом про дійсно існуючу солідарність всіх словянських народів.

В Росії та поза Росією в іспірованих газетах знов нині пишеться широко про всесловянську солідарність під протекторатом Советів, дарма, що сам диктатор Росії Сталін не є ані слов'янином, ані навіть європейцем.

Московський Всесловянський Комітет подбав про подібне збіговиско також в Америці. Правда на вільній землі Вашингтона не так то легко людей притримати при Комітеті, як в Соєтах; тому він розлазиться та стає наділі непотрібним так само, як наділі теж є зі слов'янською солідарністю. Її в дійстності нема.

Всєж таки всесловянські кличі в Америці роблять частинно свою роботу. Правда, вони не ділають на ті народи, що їх брати та сестри тисячами з ласки старшого слов'янського брата вандрують „в далеку сибірську вітчизну“ на вигнання та на марне життяння. Не ділають вони на членів тих націй, що їх брати та сестри тисячами вітають перед червоною інвазією як товаришів перед пожаром на прері, куди очі несуть, але все таки всесловянські кличі, пропавовані найсильнішими радіостанціями та пресою, роблять своє вра-

А. СІГО.

ДВІ РОЗМОВИ

Павло стояв перед входом в каварні „Блакитний Львів“ і чекав. Чекав він так завзято, що видко було мав у цьому праву, навіть тренінг. Минув дві години і видко було, що він уже втратив терпіння. Переступав з ноги на ногу, почав діривати великим пальцем свою рукавичку і що хвилини дивився на годинник. Гострий обсерватор міг би був зробити висновок, що Павло чекає на якусь жінку.

Він потиснув нервово пальцем рукавичку, заскреготів зубами, і рішив, що почекає вправу, навіть тренінг. Минув ще п'ять хвилин. Коли минуло ще пів години, його постановова дозріла під впливом прибирних почувань. Енергійним рухом пхнув двері каварні і ввійшов собі в кутку затишне місце. Підійшов келнер і здивувався: гість замовив відразу дві чарки чорної кави, дарма, що сидів сам. Коли кави стояла перед ним, він відсунув обі чарки на другий кінець стола і дивився похмуро перед себе, якби мав перед собою мовчазного товариша.

Стриманим тихим голосом звернувся він до когось, хто

знаю напам'ять усі ті твої викрути! Можеш заощадити собі труду вигадувати нісенітницю! Певно схочеш мені сказати, що ти була знов у фізизера? А може твій шеф диктував тебе листи, так само як позавчора? А може ти мусіла сидіти дома, бо ваша служниця мусіла вихити із своїм нарекчем на село, щоб оглянути свою хату? Чи може врешті твоя маленька сестринка проковтнула гудзик і треба було бігти за лікарем?

Як бачиш я вивчив уже напам'ять цілий репертуар своїх вимов! І я маю вірити на далі в усі ці дурниці? Дозволь собі заявити, що я не вірив їм ніколи і тільки із звичайної чечности не перечив тобі. Я знаю наскрізь! Ти річ ясна, зараз надулась... але це мене не зворушує, запам'ятай собі! Так далі бути не може! Замість направитись ти стаєш пораз гірша. А вже в остаточному часі попросту неможливо! Давніше ти спізнялась не

більш як на годину, вчора спізнилась на півтора години, а нині минуло три години! Чи це гарно? Чи так поводитись вірна приятелька? Ти могла бодай відложити на бік газету, коли я говорю до тебе... стривай, більше не будеш мати нагоди знуцятися надімною! Шо? ти смієшся? Ти вважаєш, що все це жарти? Ти мене не знаєш? Киваєш головою? Тепер уже запізно кається! Не потребуєш дивитись на мене такими великими очима — це нічого тобі не поможє! Треба було раніше думати про те, як слід зі мною поводитись! Не маєш чого плакати, тепер уже запізно. Навіть твої сльози мене не зворушать! Ця комедія вже скінчилась! Я придивляюсь їй задовго. Я вже рішив, Лілі! Пане платиний, плати! Павло перейшов у цьому монолозі різні ступні почування від люті, болю, аж до

лірики. Заплатив за каву, встав і вийшов з каварні. На вулиці засунув міцніше на голові свій капелюх і пішов наперед увесь задуманий.

На розі вулиці побачив Лілі. Без відхилу, весь спитний, відчув, що в душі все в ньому прояснилось. Вона підбігла до нього, положила йому руку на рамя, другою погладила його по лицю і сказала ніжно:

— Вибач, Павлу! Уви со-бі, що трамвай застрів по до-розі, забракло нараз електри-чного струму. Ми всі мусіли си-діти і чекати, поки він ру-шить... Дві години спізнєння. Правда, що ти не гніваєшся?

Павло глянув на неї. Вона виглядала прегарно. Попросту насолода було дивитись на її червоне личко.

— Чи я гніваюсь? Защо? За-якіс там дві години спізнєн-ня? Така дрібничка! не варт про це навіть згадувати!

Перекл. К. П.

КУПИТЕ ВОЄННІ БОНДИ

Питання і відповіді у справі горожанства

Питання: Я приїхав до Злучених Держав зі старого краю в Європі, коли мені було 5 років. Мої батьки ніколи не були американськими громадянами і тому я не міг стати американським громадянином через їх натуралізацію. Тепер мені 17 років і я хотів би знати, чи можу подаватися за громадянством для себе самого?

Відповідь: Ви можете подаватися за громадянством тоді, як вам буде 20 років або 21, в залежності від того, який з наступних двох способів виберете:

Ви можете подати прохання за перші папери вже тоді, як вам буде 18 років, а через два роки після того, як матимете 20 літ, звернетеся за другими паперами. З другого боку, існує такий закон — „Майнорс Акт“, згідно з яким особа, що прибула до цієї країни на сталі життя у віці менше як 16 років, не потребує вибирати перші папери. Тому, якщо хочете, можете подавати прохання за другі папери, не вибираючи перших. Але в такому випадку маєте чекати, аж вам буде 21 рік, щоб подати за другими паперами, бо згаданий закон вимагає, щоб апікант мав 21 рік, але щоб ще не мав 22.

Так отже маєте рішити самі, чи хочете зберегти три долари, які маєте дати за перші папери і чекати поки будете мати 21 рік, щоб подаватися за другими паперами, чи волієте заплатити за перші папери і подавати прохання за другі, як буде вам 20 літ.

Питання: Чи то правда, що я не мушу посилати „монеї ордер“ на \$2.50 разом з проханням за перші папери? Мій брат, який подавав прохання минулої весни, казав, що він послав монеї ордер, але мій приятель, казав, що від нього не вимагали цього минулого місяця, як він подавав своє прохання. Як справа маєтись в дійсності?

Відповідь: Закон змінено з того часу, як ваш брат дістав свої перші папери. Починаючи з дня 29. вересня 1944 року вже не вимагається посилати монеї ордер на \$2.50 разом з апікацією на перші папери (Форма „Ен“ 300) або разом з апікацією на другі папери („Ен“ 400) з випадку, якщо апікант не потребує вибирати перших паперів, а може зразу подаватися за другими.

Але хочемо вказати на те, що починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

Апікант дає ці гроші урядові, починаючи з 29. вересня 1944 року збільшено оплату за перші папери з \$2.50 на \$3, а за другі папери з 5 доларів на 8. Ці гроші вже мають пересилатися через поштовий монеї ордер до Іміграційного та Натуралізаційного Бюро.

3 МУЗИКИ

ЩЕ ПРО КОНЦЕРТ ОЛЬГИ ЛЕПКОВОЇ

П. Лепкова, мецо-сопрано зі Львова, яка від кількох літ перебуває в Америці, де дала себе добре пізнати в концертних виступах у низці міст, дала власний концерт у „Тавн-Гал“ в Нью-Йорку — і цей виступ може вона вважати своїм адалом. Концерт зібрав поважне число публіки, як своєї, так і чужої, яка широко приймала артистку на протязі цілої програми.

Співала п. Лепкова італійські арії (Страделла, Понкеллі, Верді), пісні німецьких композиторів (Моцарт, Шуберт, Штраус), групи польсько-східської (Падеревські, Чайковський), групи пісень американських композиторів (Маллот, Гегеман, Біч), врешті українські, народні й ненародні (Гайворонського, Рудницького, Богуславського, Колесси і Чижика). На першому місці треба поставити виконання „Колискової“ Моцарта, яку п. Лепкова співала дуже ніжно, м'яко й тепло, рівним, витриманим звуком, та поважно, майже Глухівського характеру арію давньо-італійського композитора Страделла. У цій арії гарний голос концертанти звучав знаменито — дарма, що це був перший номер програми, в якому навіть найбільш досвідчені співаки, здебільша шойно „розспівуються“ — а інтерпретація цілої арії була вдала завдяки гарному фразуванню, умірованості в розміщенні вокальних ефектів та чуттю, вложеному в виконання.

Добре й гарно співала п. Лепкова й англійські пісні, і патетичну пісню Чайковського „Ні слова ми друже...“ і „Ду-му“ Гайворонського, стилізовану як в словах, так і в мелодії як в інструментальній, і вразливу на вір козацьких пісень, і — пісенного, не оперного характеру — арію Понкеллі з його „Джюконді“. У порівнянні з виконанням Моцарта й Страделла — менш вдало вийшли арії Верді й Чайковського, яких виконання вимагає великого драматичного напруження, та пісня Штрауса „Ніч...“, яка — як і н. пр. Чижика „Ой джигине, джигуне“, чи Мусоргського „Гопак“ (спітаний над-програмою) — вимагає у виконанні великої мірки гумору, жартовливості й тонкості музичної характеристики. Але ці завваги не зменшують факту, що працю п. Лепкової й поступ, який вона зробила треба широко похвалити й цінувати.

Автор цих рядків висловлює щирі подяки п. Лепкової за виконання його двох пісень, з яких одна: „Якби зустрілися ми знову...“ (до слів Шевченка) виконувалася вперше. Одноразово висловлює він гаряче побажання, щоб в наступних своїх виступах п. Лепкова мала більше щастя у виборі акомпаніаторів як досі, у своїх обох виступах у Нью-Йорку. На жаль і цюгоричний акомпаніатор, Френк Четтерон, з найбільшим легковаженням поставився до усіх творів, які були йому нові й невідомі, а яких фортепіанова партія вимагала деякого складу праці й часу. В результаті, у концерті в цих творах він „плавав“, граючи, що попало під пальці (а на фортепіановій клавіатурі можливості фальшивих нот є безмежні!) — вважаючи, що все буде „о. к.“, коли тільки зустрітисся зі співачкою на останньому акорді... Тим більше заслугою п. Лепкової є те, мимовсього вона не дала себе збентежити.

Антін Рудницький.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На працю Укр. Конг. Комітету

Вуисакет, Р. А. — Іще в 1940 році, як мав відбутись перший Конгрес у Вашингтоні, наше жіноцтво, зорганізоване в від. 29. Союзу Українок, пішло з колядою, щоб призбирати відповідні дані на цілі Конгресу. Отже закладено тоді \$69, та однак, з причин, про які тепер нема потреби згадувати, цих грошей не вистачило тоді до тодішнього Конгресового Комітету, а також присутній делегатка нашого товариства на Конгресі не передала цих грошей, а тому вони осталися в товариській касі.

На зборах нашого відділу, що відбулись 28. січня ц. р. передсідниця Розалія Вещал піддала думку, щоб ці гроші вислати до теперішнього Конгресового Комітету, зазначуючи, що цей Комітет веде корисну працю, а тому його треба підтримати. Бо коли ми хочемо інформувати світ про Україну, то така справа вимагає великих фондів. От Конгресовий Комітет почав видавати Квартальник англійською мовою, який тепер є дуже потрібний, однак як ми його не підтримимо нашими жертвами, то як він зможе проявитись, питала передсідниця. Тоді присутні членкині рішили, щоб вислати до Конгресового Комітету цю суму \$69.

Розалія Вещал.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Український Відділ Американського Червоного Хреста до товариств і громадян.

Як всім відомо, місяць березень є призначений на збірку для Американського Червоного Хреста. На місто Дітройт призначено суму \$5,125,000.00. Ця сума була вирахована після спромоги міста і дійсної потреби себто того, щоб А. Ч. Хрест міг далі виконувати свої важні обов'язки.

Червоний хрест є дуже благородною організацією для всіх; для тих, що в Армії, в дома і поза границями, для позбавлених і для тих, що розділені воєнними кордонами.

Цього місяця кожний громадянин чи громадянка повинні відкликнутись широко на зазив помічч Американо-Червоному Хрестові через свій Український Відділ Амер. Черв. Хреста, що посвячує час і працю в надії, що той самий А. Ч. Х. може теж і нашим братам і сестрам в Рідному краю, як це робив в останній війні і втрутався медикантами тисячі борців української армії в часах революції.

Жертвуйте, що можете, від організації і від себе особисто, але через Український Відділ А. Ч. Хреста, щоб таким чином ми, українці, мали змогу заслужити собі на призначення за працю і жертви в користь так гуманної справи.

Тому не легковажте собі цього заклик у справі жертви для А. Ч. Хреста, бо через ту гуманітарну організацію благають помічч всі бідні нещасні, бездомні, ранені, голодні.

Жертви просимо слати вже з початком місяця березня і не відтягати їх на пізніше, і то на таку адресу:

Mrs. Mary Skowron
3701 Commor Ave.
Hamtramck 12, Mich.

За Український Відділ А. Ч. Хреста:

Марія Сковрон, голова; Марія Сена, фінансова писарка; Анастасія Королишин, рек. писарка; Анна Стецько, касирка.

С. МУСІПЧУК

ЗИМОВІ СТРАЖДАННЯ

Зима. Всюди грубий сніг.
Нема радості, утіх,
В ледях скучі бісирі води.
Мороз лютий полем бродить,
З тепла сонічка глузує.
Творить кини, жарт і сміх.

Куля глиняна — все мертва,
Вітер снігом лиш мчить.
Стежки, шляхи змитає,
З оцей снігом витисне,
Більше болю додає.

Та зима не довго тут,
Сніг, лід геть сплинуть.
Лиш всі наші жалі, боли,
Один лік лишень загоїть,
Як запалити весні квіт.
Як повернуть з війни діти,
Та настане добробут.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО
ГАКОГО ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА
НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОПІЛНИХ ОСНОВАХ.

В ЧАСІ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ СВЯТ

ПРИДАЄТЬСЯ ДЛЯ ПРОМОВ
ЧИ ВІДЧИТИВ

про Т. Шевченка, мистецтва
а-ра Л. МИШУТИ

ШЕВЧЕНКО

— і —

ЖІНКА

На тлі жіночих Шевченкових
постатей змальовано в книжці
велику душу генія України. Його
пориви до волі та протест
проти гнету і насилья.

Ціна 50 центів.

Замовляйте:
"СВОБОДА"
Р. О. Box 346,
JERSEY CITY, N. J.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КАНАДІСЬКИХ ВОЯКІВ У
ЛОНДОНІ. — Хорунжа Олена Козіцька, з Кальгар, Аль-
та, і Анна Чернявська, з Вегреві, Альта, падають ве-
черу для гостей. — (З Канадської КМК).

Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ І ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Олександр Мишута, мистець і людина. Ціна	\$2.00
Гаризак Ілько: Тернистим шляхом	3.00
Син України. Історична повість у трьох частих з ілюстраціями і мапою. Брош.	3.00
Гашек Ярослав: Пригоди доброго воїна Швейка в Сайгоні Біні.	3.00
(Швейк на фронті) Авторизований переклад з чеського	3.00
Кисілевська О.: Швайцарія. Короткі загальні уявлення про Швайцарію.	3.00
В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знімків, так, що кожний може з неї довідатись багато про життя у Швайцарії і її промисли.	3.00
Філіппіч Л.: За Св. Іст. оповідання, 2 том	3.00
Косач Юрій: Сонце в Чигирині. Повість про декабристів на Україні.	3.00
З послів і примітками М. Голубика. Брош. 30 і 50	3.00
Короленко В.: Серед ліхих людей. Повість	3.00
Ткачук В.: Син чижика. Нариси	3.00
Опальський Юліан: Золотий лев. Оповідання	3.00
Чайковський М.: За снігом сонця. Фантаз. оповідання. Опр.	3.00
Ніжмирович В.: В епідемічному бар'ярі. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора майже як неможливо краще атмосферу, в якій живе сучасне покоління на Україні	3.00
Самчук У.: Волинськ. Том 1. Кудатиче та річка. Брош.	3.00
Том 2. Біла та революція. Брош.	3.00
Дойль К. (7 книжечок): 1. Душогубство в Абей Грондзі. 2. Пестра	3.00
Стижка. 3. Захований Клейнод. 4. Чоловік з Близною. 5. Вітний	3.00
палець. 6. Шість Наполеонів. 7. Танцюючі фігури	3.00
Д-р Л. Мишута: Шевченко й Жінка. Надається на вісич на Шев- ченківські Свята. Ціна	3.00
Лука Ф.: Краса життя. Оповідання	3.00
Керука Л.: З тавром убийника. Повість, переклад М. Лотоцький. Е	3.00
це книжка пригод благородного чоловіка, закінченого судбою в	3.00
літку країни північної Канади	3.00
Левкий Богдан: Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з на- рисом його літературної діяльності, написанні В. Вериволом	3.00
Том 1. Випуск 1. Проза. Випуск 2. Поетика. Опр.	3.00
Гашек Ярослав: Пригоди доброго воїна Швейка в Сайгоні Біні.	3.00
(Швейк в Сайгоні)	3.00
Голостой Лев: Відродження. Два томів в 3-ох частинах	3.00
Ф. С.: Бранець морського опришки. Іст. оповідання	3.00
Рахункова книжечка	3.00
Філіппіч Л.: Будиничий Державин. Історична повість з XII віку. Бр.	3.00
В. К. Т.: ТРОПАРИК або Півдичин Червоного Слуги	3.00
Болотинцев Б.: Спомини на Чигирині. Витом з галицьких образків	3.00
Георгій Д.: Спомини з сибірського фронту. Дивні пригоди австрійсько- го воїна	3.00
Дежель В.: Софію вибрав. Історична повість з часів візантійського	3.00
царства. Переклад М. Фірака. Опр.	3.00
О. Луговий: Визначне Жіноцтво України. Бр.	3.00
Як стати горожаном Злучених Держав	3.00
Франко Іван: Захар Беркут. Автор малює історію нападу татар на	3.00
село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонити,	3.00
але й помагають зовсім татарську орду та спливають даль- ший похід татар	3.00
Кашенко А.: Запорозькі слави. Брош.	3.00
Берн Юрій: Писем Амвоніки (L. Jangada). На укр. мову переклав	3.00
М. Копій. В двох частих. I і II части. Опр.	3.00
Термич Іван: Люди з Чорним Північчям. Повість. Проз.	3.00
Франко Іван: Оповідання. Зміст: Малай Митро, Гриньва шкільна на- ука, Озонаць. Борис Граб і інші	3.00
Техов А.: Оповідання. Переклад О. Бабій	3.00
Лука Ф.: Гаум. Оповідання	3.00

УВАГА! Повинні книжки продаємо по цінах тут поданих — без опусту.

Замовлення разом з належністю слати до:

"СВОБОДА"

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

виданий з нагоди

П'ЯТДЕСЯТЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ У. Н. СОЮЗУ.

Запросіть і ви того Гостя до своєї хати, бо в його товаристві розвіється не одна чорна хмара, що залягла нашу душу! Той Гість додасть вам своїм словом віри в наші власні сили! Він звеселить вас і приведе до рівноваги, коли ви в сумніві й смутку. А приймаючи його в свою хату пам'ятайте, що ним виявляєте теж і те, що й ви є з цим нашим народом співробітником при розбудові нашого народного й церковного життя, що й ваша хата, це культурна хата свідомої, української родини, що дорожить своїм рідним і своєю українською книжкою, так гарно виданою не для кого іншого, а для нас, для — нашої хати.

Ціна за "Альманах", що має понад 300 сторін друку: \$2.50.

Замовляйте, пишучи на таку адресу:

СВОБОДА

81-83 GRAND STREET,

JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАВВАГА: Нто замовить з Альманахом ще й Пропам'ятну Книгу У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за \$3.00.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

AMERICAN HEROES

Farland, St. Louis, Mo. When attempting to establish a beachhead on the Rapido River, Italy, Pvt. McFarland's unit was halted by enemy artillery fire. Dropping to the ground, he was hit over the shell-blasted shore to cut barbed wire, discharging his automatic rifle as he went. Thus he advanced through barbed wire entanglements until severely wounded. He gave his life fighting to free Italy, and the purchase of War Bonds will help continue that fight until all of the world is liberated from the Axis yoke.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частих
знаменитого повіствя
Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна \$1.00
Замовлення разом з належністю
слати до:
"Свобода"
Р. О. Box 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади замовлення треба платити американською валютою.

(Докінчення буде).

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0583

WAR MANPOWER COMMISSION EMPLOYMENT REFUGATIONS

Essential Workers need State-ment of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущі робітники обов'язані мати посвідку. При перенесенні до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтед Стейтс Емплоймент Сервіс“. „Критичні“ робітники потребують те обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН

NEW JERSEY LENS CO.
ДОСВІДУ НЕ ТРЕБА
GRINDERS—POLISHERS

Bavre Mr. Bruce
NEW JERSEY LENS CO.
EAST RUMFORD ST.
NEWARK, N. J.
W.M.C. Правильно працюємо

FREIGHT HANDLERS.
ДЕННА ПЛАТЯ
Час і пів після 8 годин
PENNSYLVANIA RAILROAD
Головний офіс 275 Bowery або
Room 204, 110 W. 42nd St., N. Y.

Мужчини і хлопці учинити кольору-вати і відкрити name plate, стала чиста легка робота.
U. S. Bronze Sign.
368 Broadway (near Prince) N. Y. C.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА...
КУПИТЕ ВОЕННІ БОНДИ

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

МАНИКЮРИСТКИ
Висока платія і tips
Brauns
1230 Madison Ave., New York
Phone Sacramento 2-8616

ОПЕРАТОРКА, single needle singer machine, военна робота. M. W. Fogg Co., 37 Rose St., (близько City Hall), New York City.

Операторка — досвідчена на жіночих сутах і ковтах добра платія, робота від кавалка Юніоні ліді
Butterfly Coats Co.
109 W. 26th St., N. Y. City.

FLOOR GIRLS
до обслуговування і загибання сидячої роботи
GLOKA CORP.
428 W. 14th STREET, N. Y. C.

ДІВЧАТ
досвідчених на кулько- і hemstitch операторок на Singer machine стала чиста робота в Retail stores W.M.C. правила завоюємо.
STERNBERG BUTTON CO.
671 Broad Street, Newark, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПОВНІМ СВОЙ НАРОДНИЙ ОБОВ'ЯЗОК.

Вже всі знаємо, що маємо свій „Українсько-Американський Допомоговий Комітет“, з осідком у Філадельфії. Цей Комітет дав кілька закликів до громадянства, щоб всі ми, як особи, так і організації та церковні громади, ставали його членами. Та мало громад і осіб відгукнулось досі на ці заклики. Байдуно відносимося ми до справи, яка є однією з найважливіших, тепер на нашому денному порядку. Якщо, як заголовок сього- ми до нас в листах наші сестри, брати і сироти повоевни. Тисячі таких листів зачнуть надливати до Америки, а чим ми тоді покажемося перед нашими рідними? Яка буде наша їм відповідь? Ми байдуни, бо нас не болить, бо ще не маємо вістей з України, з тої скривавленої землі, про яку пише американський кореспондент, кажучи, що десята частина населення України вигинула в війні від кулі, голоду, хвороб і холоду. А що буде з тими нещасними, що поза Україною? Чиж треба нам більш фактів? Та ми тепер, місто приспінити акцію допомоги, не тільки, що ждемо Бог зна чого, а ще й дискусуємо, політикуємо, хто має право збирати гроші, чи кому і куди ті гроші підуть. Замість йти на стрічу закликам Комітету і признати його як наш один авторитет в Америці, творимо ще комітети, менші чи більші, як сектарські тіла, бо мовляв, в Комітеті в Філадельфії нема заступленої моєї віри або організації... Я думаю, що тепер не пора на політиканство, а час подбати, щоб кася Комі-

тету була повна. Час показати й американцям, що в нас є солідарність й єдність бодей тепер, коли пропадають мільйони українського народу. Час тепер забути релігійні та політичні міжособищі і стати одним фронтом при однім Комітеті. Час подбати, щоб кожна громада стала членом Комітету, та щоб кожна одиниця сповнила свій обов'язок. Як усі так зробимо, громади, організації та одиниці, тоді можемо створити відповідний допомоговий фонд і сказати нашим рідним в Європі, що й ми не спали, як вони там страждали.
о. Степан Мусійчук.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

з додатком
НОВОГО ПЕРІОДУ
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
за роки від 1914 до 1919.

Написав
МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
Ціна \$3.00.

Ця книжка обов'язково повинна бути в кожній українській хаті.
Замовлення враз з належністю слати до:

“СВОБОДА”
BOX 346, JERSEY CITY, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

ПОЛЬСЬКІ СОЦІАЛІСТИ ЗА РІШЕННЯ КРИМСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Люблинське радіо доносить, що президія Польської Соціалістичної Партії на своїх нарадах у Варшаві признала рішення кримської конференції щодо границь Польщі корисним для Польщі.

ОРГАНІЗУЮТЬ ФРОНТ ПРОТИ ФРАНКА.

ПАРЖ. — Д-р Хван Негрін, що був останнім прем'єром республіканського уряду в Мадриді, перевів уже переговори з усіма еспанськими провідниками на еміграції в Франції в справі створення однолітлого фронту проти диктатури генерала Франка. Він виїздить з Франції до Лондону, а звідти до Мексики, де має відбутись остаточна конференція щодо створення проти-франківського фронту.

ВВАЖАЮТЬ РЕН ЗА ПРОПАЩІЙ.

Націстська влада проголосила право на землі на схід від Рену, рахуючись з тим, що Аліанти здобудуть Кельн.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. М., Нью Йорк, Н. Й. — Проти діла цієї людини, про яку згадуєте, було в „Свободі“ вже не раз, а то в часі, коли це діялось. Можна те все й тепер пригадати, але при якійсь нагоді, з якоїсь причини. А так, то годі. От, як нам відомо, то й Ви напрацювалися. І за Вас можна згадати, чи за кого другого. Ми не є за те, щоб добра праця наших людей ішла в непамять. Ми не є отже й проти „ювілеїв“ чи тим подібного, особливо, якщо це подучене з якоюсь доброю ціллю, в першій мірі з збіркою на якусь гуманну чи культурну ціль.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324. Відбудуться в суботу, 10. березня, в домі Укр. Громади при 23-й і Брауні. Секретар буде до 6-ї години вечір. Так щоб поглядати справу з тими, що ідуть до праці. Тепер іде збірка для Червоного Хреста і нехай не буде ані одного члена чи членкині, щоб не здох своєї жертви через своє Тов. „Мир“. Поможіть Ч. Х. Поможіть своїм воїнам. — О. Горюхінський, пр. П. Максимович, кас.: М. Туркот, секретар, 851 N. 24th St.

ГАМТРАМК, МІШ. — Повідомляємо членів і членкині, що квартальні збори Тов. ім. М. Пашкевича, від. 94, відбудуться в п'ятницю, 11. березня, в домі 130 по вулиці У. Д. Клоуб, 2378 Грейнінг. Наминаємо всіх членів більше інтересуватися справами Тов. і У. Н. Союзу, та приходить то місяця на збори. Не забудьте привести нових кандидатів в члени У. Н. Союзу. — За уряд: А. Пятра, рек. секр. 3228 Trowbridge, Hamtramck 12, Mich.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. березня, в год. 1. пополуночі, в А. О. 2965 Карпендер ул. Просимо членів про приянність. П. Андрушків, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Запорожська Січ, від. 155, подає до відомо всім членам, що квартальні збори відбудуться в п'ятницю, 9. березня, в год. 7:30 вечір, де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо між іншими буде важка справа до подолання. Довгочасні члени наминаємо вирішити свій дог. — За уряд: М. Чумер, секр.

ГАРВЕР, ІЛЛ. — На ринках зборів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 335, 11. лютого 1945, вибрано такий уряд на 1945 рік: Н. Гуцул, прес.: І. Гаула, зас.: А. Кохарецький, кас.: А. Бубен, фін. і рек. секр. Місячні збори будуть відбудуватися в першу неділю по 10-ї год. На цих зборах вибрано також делегата на конвенцію У. Н. Союзу; є ним Антін Бубен, а заступником Микола Гуцул. — Уряд.

ШКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Тов. ім. Петра і Павла, від. 220 відбудуться в суботу, 10. березня, в год. 7:30 вечір, у парох. снаї, 4950 Савт Ілліноїс ул. Буде вибір уряду і звіт. Просимо всіх членів прийти на ці збори. — І. Крайчівський, прес.: І. Гітський, кас.: П. Жовнірчук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Товариства Вільних Козаків, від. 316, відбудуться в четвер, дня 8. березня, в год. 8. вечір, в Народнім Домі 831 Джозеф Евіно. Проситися усіх членів прийти на означений час. — За уряд: Д. Братусь, прес.: В. Гуранський, фін. секр., Н. Магомет, касер: В. Іванів, рек. секр.

РПИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК

Фарба в порошок зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок \$1.50. Висхідний 15 ц. Кистя до писання 15 ц. Крайній шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „Христос Воскрес“ в формі книжечок з віршами, ціна за дощ. 60 ц., 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00. ЗЕЛЕНЕ ЛІСТЯ до роблення паперових квіток, грош коштує \$1.50. ЛАДАН (Кадильо) для церковного ужитку, фунт \$1.00 з пересилкою.

Хто ще не має СТИННОГО КАЛЕНДАРЯ: українські свята і пости зазначені червоним, ціна 30 ц. з пересилкою; можна прислати поштою марки. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th St., New York, N. Y.

TAX ADVICE

Income Tax Reports
BOTH FEDERAL AND STATE
FILED BY TAX EXPERTS.
DAILY AND SUNDAY all day at MY OFFICE.

Stephen D. Satzewich
Insurance Specialist of all kinds.
32 EAST 7th STREET,
NEW YORK CITY.

Мирон Литвин і син

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуговування в перт амбой і околиці

801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: Essex 3-9090

ЦІЛИЙ ПОХОРОН

обслуговуємо в перт амбой і околиці

KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
зарядку погребів по \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Занимається похоронами
в БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬЮ
ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8868
BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 Prospect Avenue
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MErose 8-4677

Появилась на американському книжковому ринку така книжка про Україну, на яку ми довго ждали, бо написав її визначний американський журналіст і письменник, а видала її одна з найстаріших і найбільших американських видавничих компаній. А що важливе: в книжці подана правда про Україну, а здійснення визвольних змагань українського народу зв'язується з перемогою та триумфом демократії. Отсею книжкою, що є повна віра в остаточну перемогу „свободолюбних“ ідеалів українського народу, є:

The Ukraine:
A Submerged Nation

by WILLIAM HENRY CHAMBERLIN,
published by The Macmillan Company, New York.

Отся книжка повинна знайти негайно теж і в домі американських українців. Написана вона в такий мистецький, а рівночасний простий спосіб, що кожний прочитає її легко з великим зацікавленням. Надається вона якнайкраще на святочний дарунок нашим дітям і внукам, близьким чи далішим знайомим, зокрема тим американцям, що ще мало знають про Україну, або еле знають, начитавшись неправди про український нарід і його змагання, якої досі було так багато в Америці, та яка далі поширюється. Хай-же тепер кожний і кожна з нас стане до боротьби з тою неправдою поширюючи всюди правду, зокрема ту, що зібрана в отсій знаменитій книжці.

Замовлення на цю книжку враз з належністю в сумі \$1.75 належить слати на таку адресу:

СВОБОДА

P. O. Box 346 Jersey City, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.
C. O. D. не приймаємо.

Перед самою війною вийшла у Львові книжка, якій подібної в українців ще не було, та яку критика визнавала знаменитою щодо змісту і мистецького видання. Є це книжка про життя і діяльність великого артиста-співака, що вийшов з бідної селянської хати, а дійшовши в світі до слави і славету, постійно пам'ятав як за бідну хату, так і за свій бідний нарід. Тою книжкою є:

Олександр Мишуга

(МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА)

Львів, 1938. Сторін: 208. Ілюстрацій: 60.

Ціна \$2 в книгарні „Свободи“.

„Великий тенор з розумом і характером“ — такий є наголовок критики про згадану вище книжку в львівській „Дні“ з 2 жовтня 1938. Книжка „навідана культурою“ про того, що належав до рідких співаків, а „миж теоріями до винайтив“, бо по нуді серед слави і славету „не втратив своєї духовної рівноваги і здорового розуму“ і вийшов найкраще з тої ролі, що виконував на сцені й з тої, „яку намідав життя з неабданними обставинами“.

„Господи! Я не знаю, що зі мною сталося. Я забув, де я і хто я, не знаю, чи це спів людський, чи якесь музика небесна, дух мій в грудях заперло, серце перестало бити, мене не було...“ так описує письменник Богдан Лепкий у цій книжці свої враження, як перший раз почув на концерті спів Олександра Мишуги в пісні „Там на горі явір стоїть“.

ТАРЗАН, ч. 1135. Перемога затронує.

Як Торвальд убив їх улюбленого ворожбит-лікаря, чорні кинулися наперед убити його.

Але вони втратили відвагу, як побачили, що він станув проти них визиваючи.

„Ви забули, що я Тарзан, король малп“, він сказав. „І можу викликати волохатих людей з ліса“.

Чорні відступили, бо вони боялися малп, своїх відвічних ворогів. Так Торвальд виграв в друге.

ДАРОМ

ВИШЛЕМО КОЖНОМУ ЗРАЗОК (SAMPLE)

КАРПАТСЬКОГО ЧАЮ

з найліпшого гірського зілля, на недомагання жолудка, печінки і нирок. Велика пачка коштує 50с.

● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припоручають тим, що терплять на алергій кашель, біль горла і задку. Пачка коштує 50с.

● ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на бачці. Велика пачка 50с.

● МІШАНІ КОРИННЯ, на несправність, брак апетиту, корчі. Добре також на запах до горілки. Пачка 50с.

Маємо всі лічничі зілля, листя, швіт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д.

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.